

■ ZAGREB »Dani europske baštine 2006«

Orgulje u Hrvatskoj

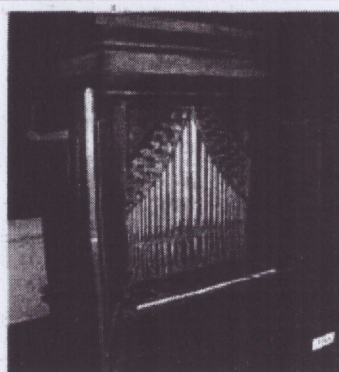
— U sklopu »Dana europske baštine 2006« otvorena je 14. rujna u Muzeju »Mimara« izložba i predstavljen je multimedijalni CD-ROM »Orgulje u Hrvatskoj«. Izložba i multimedijalni projekt nastali su pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Izložbu je otvorio ministar Božo Biškupić. Autorica izložbe je Jagoda Meder, a zajedno s Tomislavom Hefererom suautorica je popratnih tekstova izložbe i multimedijalnog CD-a.

Izložba donosi na panoima, tekstom i fotografijama, popratni sadržaj multimedijalnog CD-a. Tako su prikazane lokacije značajnih orgulja u Hrvatskoj, povijest orgulja uz prikaz restauracije. Na izložbi je moguće pregledati sadržaj CD-a koji donosi skladbe za orgulje.

»Značajan dio povijesnog razvoja orgulja može se pratiti na oko 800 u Hrvatskoj sačuvanih orgulja, uglavnom spomeničkog značaja«, kazala je Meder. Najstariji arhivski

podaci o našim orguljama sežu u 14. stoljeće, kad se spominju na Gradecu u Zagrebu te u Dubrovniku. U to doba orgulje dobiva i crkva sv. Stošije u Zadru. Fra Urban, graditelj orgulja u sv. Marku u Veneciji, gradi orgulje za trogirsku stolnu crkvu, od kojih su se do danas sačuvale samo oslikane vratnice, djelo Gentilea Bellinija iz 1489. Oko 1480. orgulje dobiva i zagrebačka katedrala, u Puli se spominju 1417. Godine 1647. zagrebačka katedrala nabavlja orgulje graditelja Gregora Štrukla.

Najstarije do danas sačuvane orgulje u Hrvatskoj potječu s početka 17. stoljeća. to je skupina od šest malih orgulja i pozitiva iz Lepoglave, Varaždina, Zlogonja i Vukovja. U 18. i 19. stoljeću nezaobilazno mjesto za razvoj orgulja i orguljarstva u Hrvatskoj zauzima Petar Nakić, koji gradi »Dalmatinske orgulje« s karakterističnom zvukovnom fizionomijom, različitom od one značajne za orgulje u kontinentalnoj Hrvatskoj. Do danas je u Hr-

Štukla, B. Murić

● Najstariji arhivski podaci o našim orguljama sežu u 14. stoljeće

vatskoj sredstvima državnog proračuna Ministarstva kulture uz suradnju sredstava iz gradskih proračuna restaurirano oko 80 orgulja i pozitiva. »No ti skupi, stručno vrlo zahtjevni i dugotrajni zahvati kreću se u zatvorenom krugu«, upozorila je Meder na problem te dodala:

»Na popravljenom instrumentu se ne svira i on ubrzo propada te ga se ponovno treba popravljati. Privođenjem liturgiji i češkoj koncertnoj praksi taj bi se problem smanjio.«

Branko Murić